

De dichter is een vis
PETER HOLVOET-HANSSEN

‘In a complete sane world, madness is the only freedom’
(J. G. Ballard)

‘Soyons courageux, soyons fous’
(Jean Cocteau)

Deze citaten draag ik op aan allen, zoals de dichter-kunstenaar Marcel van Maele zei, ‘niet bang van de wilde dieren’. Marcel zaliger kraste in de tijd: ‘In grote daden is het durven alleen reeds bewonderenswaardig!’

Ooit had ik een droom. Ik was een hond die truffels moest vinden voor Mussolini. Ik werd afgemaakt omdat ik niet plaste op bevel tegen de benen van een partizanenstel. De droom werd een gedichtenreeks: ‘De hond van de Duivelsbrug’... Nu heb ik een toekomstvisioen: ik word wakker in een controlezuchtig landje. Dra wordt censuur nog een vak aan de faculteit economische, sociale en politieke wetenschappen. Met deskundigen uit Iran en China als gastsprekers. De oude ‘vrijheid van afwijking’ (Philippe Van Parijs, Arkprijs van het Vrije Woord 2011) wordt als kwetsend ervaren; de grondwet wordt dan ook aangepast, media geïnfiltrerd en gepenetreerd. Vrienden worden gearresteerd wegens opstandig mailverkeer, ongenoegen op Facebook en uitingen van verzet op straat. Ik hoor niets meer van hen, dus vlucht ik naar een land waar dichters nog niet monddood zijn gemaakt. Aan de grens word ik door burgeragenten (geen agenten in burger maar vrijwilligers die de agenten in burger solo of in groep bijstaan) opgepakt en gefolterd: ze lezen mij partijvriendelijke gedichten voor.

25 april 2012. Ik schrijf mijn speech voor de Arkprijs van het Vrije Woord: ‘Beste luisteraars en lezers, helaas is mijn tweede naam met twee s-en en helaas ben ik na zeer zware jaren – te veel hooiwagens op de vork genomen – hondsmoe. Ik dank u voor uw goed gezelschap’. Weet u, traditioneel of post(post)modern, sommigen vinden dat ik mij onwaardig gedraag, te glibberig. Ik hoor niet thuis in het goed onderhouden park met dichters als statige bomen. Deze dichter is echter geen boom maar een vis. Met wisselende kleuren en lekker, lekker zot. Een vis spartelt op het droge.

Ik schrijf ook introverte, windstille gedichten. En toch schuwt men mij tijdens sacrale vieringen ter ere van koning of keizer. H.-H. heeft geen affiniteit met de meester, monkelt de Grote Parkwachter.

Een vis hoort thuis in het water. Bij voorkeur gefotografeerd door (zee)kunstenaar Jo Clauwaert. (Abonneer u op HvVB, Het Vrije Visserijblad, visserijblad.be.)

Sta mij toe, in het kader van het Vrije Woord, deze speech ook te openen voor andere stemmen.

Tot u spreekt Flor Vandekerckhove, de uitgever van HvVB (leestip: florsnieuweblog.blogspot.com). De titel van zijn interventie: ‘Woorden zijn daden’.

‘We waren jong toen en vol daadkracht. In die tijd hebben we menige betoging op gang getrokken, gearmd en geestdriftig, luid zingend dat er geen nood was aan woorden, maar aan daden. De activisten die vandaag pleinen en straten opeisen, zullen het ermee eens zijn. Geen Woorden Maar Daden! Het strijdlid zal ook nog te horen zijn tijdens fabrieksbezettingen en in kraakpanden. Want ja, verzet en opstand zijn als toortsen die van generatie op generatie doorgegeven worden en nooit doven. Inmiddels zijn we een dagje ouder geworden, te stram om barricaden te beklimmen, te moe om er in alle vroegte bij te zijn, te traag om betogingen op gang te trekken (en al blij als we nog kunnen volgen). Maar er zijn naast marktpleinen, gebouwen en werkplekken nog wel ruimten waar engagement wenselijk is. Zo moet ook de ruimte waar woorden geproduceerd worden hoognodig bestormd. Susan George zegt waarom: “Omdat de rechtse groepen veel sterker staan op de ideeënmarkt. Ze communiceren beter dan links omdat ze in alle ruimten binnengedrongen zijn waar de ideeën geproduceerd en verspreid worden.”

En zouden woorden dan geen daden zijn, zoals het lied het suggereert? Zijn woorden niet de daden van degene die ze schrijft? De Franse auteur en filmmaker Philippe Claudel heeft er een mening over: “Een schrijver moet vooral schrijven. Daarin ligt zijn engagement. Sommigen engageren zich ook op het

politieke vlak. Dat is hun zaak. Als ik ook maar enig talent bezit, dan is het voor schrijven (...). En ik doe wat ik het beste kan. (...)"

Wat betekent dat dan, zo'n schrijversengagement? Laat ons er de jonge journalist Karl Marx bijhalen die daarover in 1842 beklievende woorden schrijft: *"De schrijver moet natuurlijk geld verdienen om te kunnen leven en schrijven, maar hij mag in geen geval schrijven om geld te verdienen... De schrijver beschouwt zijn werken nooit als een middel. Zij zijn doeleinden in zichzelf, zij zijn voor hemzelf en voor anderen zo weinig middel, dat hij niet aarzelt om desnoods zijn eigen bestaan aan hun bestaan op te offeren... De eerste voorwaarde voor de vrijheid van drukpers bestaat hierin, dat zij niet langer een vak is".*'

Dank u, Laatste Vuurtorenwachter. Ik schreef in 'Antwerpen/Oostende': 'Ik ben geen sociaal werker of politiek beest, ik engageer mij voor de poëzie. Doorheen mijn gedichten waait echter mijn stad.' En de wereld rondom. Inclusief Oostende. Ha, die zeebries! Maar het gras is er niet groener. Immobiliën rukken op, tongen worden van plastic.

Alles gaat naar beneden en nu ik dit schrijf, krijg ik extra last van zwaartekracht. Horen wil wie hoort: het vrije dichterswoord beknotten kan op heel wat manieren. Niet opvallend, maar sluimerend, cultuursnobisme of kortzichtigheid in het strakke logo. Je kunt een dichter een etiket opplakken. Als het niet anders kan, schrijf je wel over hem of haar maar hanteer je dat etiket (kijk naar HH, dan duikt de foto met zwaard tussen de tanden steevast op, de stormende kaper). Je kunt veel van zijn verzenfacetten – van intiem tot verkennend buiten de territoriale wateren – met een zwarte mantel afdekken. De teksten zelf ondergeschikt maken aan je kapstok, ze verzwijgen zelfs. Zo maken wij dwangbuizen voor elkaar. En solidariteit onder de kunstenaars? Zeg maar dag met het handje, het is crisis voor iedereen. Gelukkig zijn er uitzonderingen, grandige kapers. Jonge lichtmatrozen klimmen in het want, opstandig.

U denkt nu: 'zeg, die HH mag niet klagen, met al die media-aandacht'. Ja, als ik als vrijgevochten stadsdichter de bel of megafoon ter hand nam (omdat de microfoon verstek gaf), haalde ik het nieuws, een voorpagina zelfs. En soms maakte ik mijn eigen keurslijf, om dan weer een poging te doen om te ontsnappen. Ik kan het als ontsnappingskunstenaar niet laten. Maar een zinnige, diepgaande recensie, beste collega's, het is niet meer van deze tijd. En media-aandacht? Een langdurig project met inburgerende, anderstalige poëtische zielen, met inhuldiging van een prachtige 'Vertelboom' op de muur tegenover het Rubenshuis (elke tak ingevuld door een andere nationaliteit): dat krijgt zo goed als geen pers in deze event-tijden. Van diversiteit gesproken.

Kom, dichter. Zie twee lege stoelen voor uw ogen...

Twee collega's in het buitenland die opgesloten zijn omwille van hun volgehouden vrije woord. Ik mag en ga dus niet zeuren. Ik ben geen Ken Saro-Wiwa, schrijver die een geweldloze campagne voerde tegen milieuschade door oliemaatschappijen en in 1995 werd opgehangen door de Nigeriaanse militaire regering. Ik moet dringend mijn lidgeld voor PEN Vlaanderen betalen. Auteurs in de bres voor auteurs die beknot worden in het uiten van hun mening.

De wereld waait door mijn gedichten. Van een mankende duif op het perron tot een van het plein verjaagde thuisloze. Van het bloedend zand van Uruzgan tot het azuur van Afghanistan. Als 'StadsPeter' met verkregen Vrijbrief opende ik mijn verzen ook voor de stad waarin ik vooralsnog woon: Antwerpen. Ademloos uitte ik mijn ongenoegen toen kleine bibliotheken moesten sluiten, toen lindebomen een kopje kleiner werden gemaakt, enz., want zwarte gaten rukken op terwijl beton en excuusgroen uit de printer rollen. Maar verdient dat de Arkprijs?

Omdat ik mij verzet tegen overdreven ordehandhaving, politiek misbruik van de G(emeentelijke) A(dministratieve) S(anctie)? In het spanningsveld veilige stad versus bruisend-maar-vreedzaam-je-mening-uiten-op-straat-of-plein, helt de balans naar repressie. Ik overdrijf? Mijn echtgenote kreeg laatst telefoon van de politie. Ze schrok, was er iets met mij gebeurd? Nee, enkel een vraagje: of Holvoet-Hanssen de leider is van Occupy Antwerp? Nee, Peter is nog niet naar die volksvergaderingen geweest, en dan nog: wat bezielt u? Of hij dan de leider is van de protestactie tegen de GAS-boetes? Nee, Peter is geen leider, wat is er aan de hand? Dat er maar beter een aanvraag voor die actie wordt ingediend, uw man kan beboet of zelfs gearresteerd worden. O, dank u voor uw grensoverschrijdende bezorgdheid.

Bezorgdheid? Regelrechte schending van de privacy. De politie is er om in nood naar te bellen, dat de politie echter – na een dagelijkse portie pluizen op het net – zelf BELT nog vóór er een woord wordt gepleegd: dat gaat te ver. Zo verschuift alles – uit het zicht, maar gestaag. Macht zoekt een weg. De stad moet worden schoongeveegd, bouwpromotoren worden ongeduldig. Dat Vlaanderen zichzelf vergast, wie ligt daar wakker van in deze hyperkapitalistische stuiptrekkingstijden? We hebben nu een intelligente roerganger. Hij is sterk vermagerd en lacht niet. (Wel in zijn vuistje.) Ach, wat hebben we te klagen. Moeten er nog pistolets zijn? We hebben toch fijne televisieprogramma's. Kom, laten we joggen in de smog. Antwerpen: de hoofdstad van Vlaanderen, de rest is parking.

Tot overmate van ramp word ik nostalgisch. Het Pannenhuis op het Conscienceplein, de Gard Sivik op de Stadswaag. Gust Gils nog aan toe, waar IS de tijd. De Griekse dancing voor de matrozen...

'Zie die zeeman zonder Zeemanshuis', dat schreef ik als slot van mijn derde stadsgedicht, een 'anti-stadsgedicht'. De theaterzaal, de unieke sfeer, het bas-reliëf van Pol Van Esbroeck: waarom moet het Zeemanshuis verdwijnen? Dat is voer voor de laatste onderzoeksjournalist. Ik ben geen journalist. Ik tast ijle golflengten af, snuffel in spelonken. De taal is mijn bodemloze bodem, mijn wolkenbrug. Ik rijd in haar koets zonder paarden.

Ik maakte de gedichten toch toegankelijk voor alle lagen van de bevolking? Dat deed ik veel eerder al, toen ik nog 18-lagige hersenschade berokkende verzen schreef en voordroeg: tenminste, dié verzen die voor publieke voordracht in aanmerking kwamen (dus bv. niet de gedichten in vis- of wolkenvorm; ik spreek van het pre-Powerpointtijdperk). Nooit doe ik inhoudelijke en vormelijke toegevingen. En als leerling-troubadour bracht ik ook Antonin Artaud en Jean Genet voor 'Jan met de pet' of Mohammed. Geen probleem.

't Is waar, ik heb het voor mij te veilig en zoutloos concept 'stadsgedicht' opengetrokken en een nieuw genre bedacht: 'gedichten van 't Stad', waarbij ik zelf amper aan het woord kwam. Ik schreef niet voor maar mét 'het volk', als één van hen én als buitenstaander. Kwalitatief zijn de 'gedichten van 't Stad' niet te vergelijken met mijn stadsgedichten, maar het gaf gewis interessante resultaten. Want daar was het mij op de eerste plaats om te doen en ik had het ook gedaan als ik geen StadsPeter was geworden: mijn poëzie-organismen openen voor andere organismen, zien wat er dan gebeurt. De mogelijkheden van de poëzie blijven verkennen, tot op het bot, dus ook tot in zijn grensgebieden en schemerzones.

25 april 2012, mijn stem wil zingen, niet spreken. Vandaag vind ik steun bij de levende herinnering aan Marcel van Maele, ook als beeldend kunstenaar niet te onderschatten. (Heeft u trouwens de gedichten van Lucienne Stassaert gelezen die Marcells levenshouding – poëzie als levenshouding – zo mooi evoceren?) Marcells rede n.a.v. de Arkprijs, dié kon tellen. Een woede die nog steeds heilig is. Geen woord is verouderd. Ik citeer uit 'GEACHTE MINNARESSEN, MINNAARS, BEOEFENAARSTERS EN BEOEFENAARS DER SCHONE LETTEREN' (uit het Nieuw Vlaams Tijdschrift, mei-juni 1972, jg. 25/5):

'Het licht staat op rood, / wachtend, / in deze wereld die een gaskamer aan het worden is.' (...)
'Hoe bestrijden wij deze welvaartskrap? / Welke wapens kunnen wij hanteren? / Het woord? / Meer dan ooit worden woorden misbruikt en uitgehold, ze worden met zwier in keurige keurslijven gesnoerd, ze worden verkracht of gekastreerd, gewurgd, geprepareerd en verpakt. / De woorden wijzen de weg niet meer maar worden de weg gewezen.'

En wij? Inderdaad:

'Wij snorren, met oogkleppen aan, naar de eindmeet stikkend in eigen vuil.'

Ik beklemtoon, zoals Marcel van Maele, dat ik ook NIET. MEER. MEE. SPEEL. Wat zeg ik? Dat ik na de afdaling in het hoofd ten tijde van 'De reis naar Inframundo' (1990-2008), na 'Antwerpen/Oostende' (mijn stads- en zeegedichten met ook een stadssessay, een buiten de oevers tredend filmgedicht en het schuimende proza van het Citybook Oostende), geen klokken meer doe luiden en niet meer roep: 'Beef als de aarde, bééfl!' Ik ga de laatste stilte opzoeken om aan een nieuwe, heel andere poëziereis te beginnen, met als werktitel 'Liedjes voor de grote reus'.

Zo eindigt een nieuw gedicht, een 'Liedje voor de kleine reus' – dat kan gelezen worden op papier maar ook op introverte wijze gezongen:

kijk een vogel wordt een vis
groot verdwalen, duivelszee
boot wiegt goud een donderkop

Dank u, geachte jury, voor dit forum. Oei, dit moet de Speech der Speechen zijn? Ik ben een dichter, geen tafelspringer. Heel mijn leven ben ik op zoek geweest naar een ego. Ik kijk rond maar vel niet gemakkelijk een oordeel. Ik ben geen tandarts, geen chirurg. Ik schrijf niet dat ik een romantisch dichter ben. Ik ben een romantisch dichter. Deze dichter is een vis. Ogen als lucht, haar van zee.

U wenst nog enkele woorden van mij voor de drank vloeit? Ik ben niet bedreven in oneliners, ben eerder een doorgeefluik, het groene lichtje van een oude radio. Of een ontdekkingsreiziger. Nóg drie bladzijden? Ik schrijf geen pleidooien voor de poëzie. Toen men mij vroeg om het Gedichtendagessay te schrijven, stelde ik Jan Lauwereyns voor. Ik probeer een levend pleidooi te zijn. Ik ben een kluizenaar in het diepst van mijn gedachten. U lacht? Vraag het aan mijn echtgenote: in de jaren tachtig, na mijn post-punk-explosie, leefde ik jaren als in een laboratorium met een glazen wand, afgesloten van de wereld. In die tijd bereidde ik mij voor op mijn eerste poëziereis. Als ik de stad betrad, verkende ik die in alle retsen en kieren, ook de 'dark end of the street'. Toch ga ik daar niet over schrijven. En u weet het nu, ik schrijf ook gedichten die vragen om niet voorgelezen te worden. Ik werk aan een novelle, vertrek op reis. Onweer op komst. Ik citeer Comte de Lautréamont (uit 'De zangen van Maldoror', eerste zang; in het vizier een vlucht kraanvogels, een oude kraanvogel voorop):

'Nadat hij onverschrokken enige keren met zijn ervaren blik alle kanten uitgekeken heeft, maakt de voorste (...) met zijn waakzame roep van mistroostige schildwacht, om de gemeenschappelijke vijand af te weren voorzichtig en elastisch een zwenking met de punt van de meetkundige figuur (misschien is het een driehoek, die deze wonderlijke trekvogels in de ruimte vormen, ook al ziet men de derde zijde niet) als een bekwaam kapitein, dan naar bakboord, dan naar stuurboord en hij manoeuvreert met vleugels die niet groter lijken dan die van een mus, om op die manier, want hij is niet dom, een andere weg in te slaan, die hem verstandig en zekerder lijkt.'

De wereld raakt in ademnood. Het laat ook u niet onverschillig. Mag ik daarom a.u.b. buiten de lijnen blijven kleuren? Als ook de dichters op veilig gaan spelen, dan kunnen we de tent toch beter sluiten. Ja, ik ben een dichter, dichter, dichter en op de vierde plaats een troubadour. En troubadour is iets heel anders dan de labels die clerus en adel zo graag voor mij bovenhalen om schade te berokkenen: 'acteur', 'clown', 'piraat', 'performer'. Ik herhaal nog één maal de opzet van mijn queeste. Zoals ik Holvoet én Hanssen heet, zo zet ik het ene been op Plato, het andere op Aristoteles, het ene been op Vlaanderen, het andere op Wallonië, West en Oost, Palestina en Israël, en maak dan een vossensprong om over de schuttingen te kijken. *Ook al ziet men de derde zijde niet.* Ik verdien de Arkprijs, zegt u? Dan ook auteur en zanger Elvis Peeters. 'Geef mij het woord / en ik zal spreken. (...) Geef mij het woord. / Ik geef jullie het mijne.' Elvis Peeters: Ridder én Ridd-ster van Het Kapersnest. Hallo, Elvis?

'Hier volgen de laatste berichten: alles is perfect in orde. De vrije markt blijft een verworven recht. De vrije meningsuiting blijft behouden. Met 140 tekens start je een revolutie. Het internet zendt vierentwintig uur op vierentwintig uit. Wie niet de stilte wil, hoeft ze niet te ondergaan. Met de digicorder maak je het verleden tot het heden. Alles is perfect in orde. 's Ochtends gaat de zon op. Maar het is mogelijk zich tegen het noodlot te verzekeren. Nog steeds is het doel van de liefde het geluk en nog steeds is het geluk moeilijk vast te houden. De politie grijpt pas in als het echt nodig is. Alles is perfect in orde. Het is niet nodig veel geld uit te geven. Het is niet nodig veel geld te verdienen. Het is ook niet verboden. De zon gaat niet onder voor ze ons heeft verwarmd. Alles is volkomen in orde. De kwaliteit van het sperma neemt over het algemeen af, maar dit belet niet dat men kan klaarkomen. De wet van vraag en aanbod zorgt ervoor dat alles aan een rechtvaardige prijs wordt toegekend. Wat we nodig hebben is informatie. De liefde komt vanzelf. Wij leggen niemand een strobreed in de weg. De mens is vrij. Hij mag honger lijden of zich voeden. Hij mag stinken of zich parfumeren. Hij mag zich

kleden naar de mode of niet. Hij mag in goede gezondheid verkeren of ziek worden, sterven of leven, overdag slapen of 's nachts, water drinken of koffie of alcohol. Hij mag met zijn hoofd tegen de muur lopen of op de muur een leuze schilderen. Hij kent de wet. Hij is werkelijk vrij. Alles is perfect in orde.'

Dank u, Elvis Peeters vanuit Het Koutersnest.

Ik deel ook de Arkprijs met 't Uilekot te Herzele. Café Rood-Wit in Berchem. Met vertel-ster Heks Lilo zaliger. ZeeRidder Marnix Verleene. Dichter Didi de Paris, stadsdichter van Vaticaanstad. Met die andere dichter, in de schaduw, de boog van Velimir Chlebnikov in de hand: Dirk Vekemans. Met schrijfster Noëlla Elpers die in 1994 met mij Het Kapersnest oprichtte om jongeren warm te maken voor literatuur, ook waar cultuurparticipatie niet evident is, en dat jaren deed ver van alle trends en ook in moeilijke omstandigheden. Met de meesterverteller Don Fabulist die op dit moment in een Waals oerbos in zijn woonwagen de oude verhalen van de streek onder de loep neemt en de geschiedenis van de onfortuinlijke leesteenbewerkers bestudeert. Zijn kunstenaarsstatuut staat voortdurend onder vuur, als opgejaagd wild. Respect voor immaterieel erfgoed? Vergeet het. De netten sluiten zich. Verzet u!

Ik citeer uit 'Die weisse Rose' (1982) door Inge Scholl, de zuster van Hans en Sophie Scholl. Tijdens het Hitler-regime verspreidden Hans, Sophie en kompanen onder de naam 'De witte roos' vlugschriften van niet mis te verstaan verzet. Ze werden gearresteerd, ter dood veroordeeld. ONT-HOOFD. Dit om rebellerend gedachtegoed definitief te verwijderen.

'Geen mens kon er immers zeker van zijn, dat hij niet om een onbenullige opmerking zou worden gearresteerd (...) Maar wee diegene die het aandurfde vrij en openhartig over die gevoelens te spreken. (...) Want heel Duitsland scheen door geheime oren te worden afgeluisterd.'

En zo begint het eerste vlugschrift:

'Niets is een cultuurvolk onwaardiger dan zich zonder tegenstand te laten 'regeren' door een onverantwoordelijke en aan duistere instincten gehoorzame heerserskliek.'

Benepen tijden zijn het. 'Iedereen is van 't Stad' moet in Antwerpen de nieuwe slagzin worden. Het pad is zorgvuldig geëffend.

We leven in een uitwas van het hyperkapitalisme dat ook kunstenaars weet uit te hollen in zijn mallemlen. 'Hoe droevig zal het gesteld zijn met de maatstaf der dingen,' dacht ik ten tijde van mijn debuut. De tijd is weer daar dat zwijgen en apathisch zijn schuldig verzuim worden. Lijdzaam buigen wordt medeplichtigheid.

Maar wat als je als ambtenaar in dienst bent, zoals zo vele duizenden en duizenden in dit land?

Ik pols even bij mijn broer Rik – meer nog, ik deel de Arkprijs ook met hem. Zijn bijdrage, 'heil aan de kritische vragensteller', is geschreven in persoonlijke naam:

'Op een dag als vandaag is het belangrijk om de vele strijders voor het vrije woord een hart onder de riem te steken. Vooral diegenen die het toch doen al wordt dit niet als hun eerste taak omschreven. Diegenen die zelden een spreekgestoelte krijgen en daar soms een prijs voor betalen op vlak van loopbaan of gezondheid.

Het conflict is zo oud als de straat. Socrates, dé vragensteller bij uitstek, werd een paar honderd jaar voor Christus ter dood veroordeeld, omdat hij een gevaar zou zijn geweest voor de openbare orde en de opvoeding van de jeugd.

Op de dag van het Vrije Woord vraag ik aandacht voor de kritische vragensteller die in openbare dienst werkt. Hij of zij staat vaak voor een prangend dilemma. Enerzijds heeft hij het recht op vrije meningsuiting. Anderzijds is het hem of haar verboden feiten kenbaar te maken die de positie van de organisatie waarin hij werkt kunnen schaden. Hij kan het verwijt krijgen dat hij de vertrouwensrelatie werkgever-werknemer in het gedrang brengt. Hij kan bekeken worden als een niet-loyale werknemer en zal daardoor vaak moeilijker in aanmerking komen voor promotie. In de zin van: "U hebt alle kwaliteiten – uitzonderlijk – maar we hebben toevallig een andere kandidaat die nog uitzonderlijker is – een waar genie". Pech, het is van alle tijden. "Wat U zegt klopt misschien wel, maar U hebt met Uw

communicatie niet de hiërarchische weg gevolgd.” Vaak voldoende reden tot negatie van de boodschap. Aanklachten blijven zo vaak binnenkamers.

Moet de boodschapper loyaal zijn als ambtenaar of is hij integendeel een kritische vragensteller met het openbaar belang voor ogen? Wat er van zij, de geschiedenis heeft Socrates omarmd. Heil aan de kritische vragensteller, vooral diegenen die tegen wil en dank hun eigen ding blijven doen omwille van het vrije woord. Is er een nobeler doel?’

Artikel 1 van Het Kapersnest. Taai zullen wij ons weren tegen de kaalslag.

Art. 2. Bedreigd koraalrif der mensen, de mensheid is een waaier van werelden.

Art. 3. Sintelen. Herschakelen. Her-zien. Trachten te voor-zien. Transformeren. Musiceren. Kwantitatieve verstrengeling, het vrije woord dat authentiek verbindingen zoekt en maakt.

Art. 5. De POGING tot ontsnappen telt.

Art. 5. De dichter is een vis.

Rest ons de kracht van het creatieve woord, de roes, verbeeldingskracht in het vaandel. Het laatste woord is daarom aan de ‘Vrijbus’ van NCNP & co, de sociaalartistieke poëziebus die eerder Antwerpen, Oostende, Roeselare en Gent onveilig maakte. Luc Vandierendonck (vzwwith.org):

‘Met een nar als chauffeur: een 12 meter lange, rode, ronkende diesel met zitplaatsen en werkruimte om te kletsen, te lezen, te schrijven, te eten. Ruimte voor de verbeelding. Een creatieve ontmoetingsruimte van het vrije woord, maar op wielen. Geen virtueel concept maar een echte fysieke plek in een atmosfeer waar menselijke beperkingen normaal zijn. Een plek die je in onze tijd steeds moeilijker kunt vinden.

Nooit eerder werd zoveel informatie verspreid. Onze cultuur pronkt met zijn efficiëntie en zijn klokvaste schema’s. Althans, hunkert ernaar, want tijd is geld. Weer een groei van twee procent Welvaart. Proficiat, maar hoe en voor wie? Sorry, groot drama vandaag, we hadden twee minuutjes vertraging! De Vrijbus – melting pot van high en low, wild en klassiek tegelijk – vertrekt ALTIJD met vertraging! En veel. En oh God, help, om het evenwicht te bewaren mogen de kunsten ook hun deel van de koek: het pretpark van de consumptie, de Hedendaagse Kunst. Kom dat zien, kom dat zien, en passeer ook eens langs de Kassa Kassa aub.

Geen wonder dat er een crisis ontstaat. Voor de hand liggend dat we hiermee failliet gaan. Niet omdat er euro’s tekort zijn, nee, misschien zijn er zelfs te veel. Maar kwaliteit is er te kort, beste reizigers. De markt heeft ons omsingeld, we zien geen uitweg meer. De steegjes zijn geruïneerd. De bovenste verdiepingen onbewoond verklaard. We hebben geen tijd meer voor een goeie babbel, een ontmoeting met een ouzo en wat fetakaas. LevenskwalITEIT kan gratis zijn. TIJD. En wanneer de parkeerrem opstaat en de drie pneumatische deuren zich sluiten, dan heeft IEDEREEN goesting want men was even VRIJ in die bus.’

Dank u, Luc. Lang leve vzw Wit.h uit Kortrijk en lang leve ook De Figuranten uit Menen.

Nee, ik gooi het anker niet uit in Oostende, de bestemming van Het Kapersnest is onbekend.

Surf tot slot naar saysomething.be – jongeren, niet-gelovig en gelovig, uit alle windstreken, zij verzetten zich tegen de dwangbuizen. Deze Ambassadeurs van het Andere Verhaal enteren in juli de Antwerpse binnenstad. Ze zijn tijger, vogel, beer én aap. Immer zijn er jongeren die zoekend wakker worden. Laat ons daarom nog één keer die oude kreet uit Estland slaken: ‘Nó!’ (Kortere vorm van ‘Terviseks’, wat ‘gezondheid’ betekent.) Niet vergetende, zoals Lynn Margulis op een biologencongres zei: ‘Wat wij “het milieu” noemen, is ons lichaam’. Denk aan hoog radioactieve staven splijtstof aan de open lucht blootgesteld. Zie de 11 421 gebruikte brandstofstaven op het Fukushima-terrein ter waarde van 50 jaar 85 x Tsjernobyls Cesium-137. Reactorgebouw 4 stort in, uiteindelijk word alle leven op aarde onmogelijk... Dit om met een vrolijke noot te eindigen.

Of om het met de woorden van Marcel van Maele te zeggen: ‘Hoera!’

Overigens ben ik van mening dat de NAVO moet worden afgeschaft.